

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

Development of Integrated Learning Management Using Activities As a Base to Promote Physical Development of Early Childhood Children

เปมิกา อรรคชาต^{1*}, ชไมมน ศรีสุรักษ์^{2**}, ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์²

Pemika Akkahat^{1*}, Chamaimone Srisurak^{2**}, Sirimas Kosanpipat³

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ (กลุ่มวิชาการจัดการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

¹Master of Education Program in Learning Management Science (Early Childhood Education Learning Management Academic Group), Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

²ภาควิชาวิทยาการจัดการเรียนรู้ (การศึกษาปฐมวัย) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย

²Department of Learning Management Science (Early Childhood Education)

Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University

202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

รับบทความ: 13 มีนาคม 2568

ปรับปรุงบทความ: 2 ตุลาคม 2568

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 5 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เด็กปฐมวัย อายุ 3 - 4 ปี ที่กำลัง

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

อีเมล: pemika.akkahat445728@gmail.com

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย และแบบประเมินความสามารถด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยจำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test (Dependent Sample) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ค่าเฉลี่ยระหว่างการทำกิจกรรม E_1 มีค่าเฉลี่ย = 89.67 และผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน หลังการทำกิจกรรม E_2 มีค่าเฉลี่ย = 89.94 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่าหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ

กิจกรรมเป็นฐาน พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กปฐมวัย

Received: March 13, 2025

Revised: October 2, 2025

Accepted: November 5, 2025

Abstract

This research aimed 1) to develop an integrated learning management manual using activity-based learning to promote the physical development of early childhood children, and 2) to compare the physical development of early childhood children before and after implementing the integrated activity-based learning approach. This study employed a quasi-experimental design. The sample consisted of 30 early childhood children aged 3–4 years who were enrolled in Kindergarten 1 during the first semester of the 2024 academic year at the Demonstration School, Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus. The sample was selected through cluster random sampling. Research instruments included the integrated activity-based learning management manual to promote physical development and a physical development assessment form consisting of one scenario and five activity stations. The data were analyzed using content validity, mean, standard deviation, and dependent sample t-test. The results showed that: 1) the developed integrated learning

manual using activity-based learning was effective. The mean efficiency during the activity (E_1) was 89.67, and after the activity (E_2) was 89.94, both exceeding the established standard criteria of 80/80; and 2) the comparison of physical development before and after the activities indicated that the children's physical development significantly improved at the 0.01 level.

Keywords

Activity-Based Learning, Physical development, Early childhood

บทนำ (Introduction)

ในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะ พัฒนาการทางร่างกาย ที่ถือเป็นรากฐานของการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในทุกช่วงวัย อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ด้านพัฒนาการทางร่างกายของเด็กไทยในปัจจุบันกลับน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะปัญหาโภชนาการ ที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและ พัฒนาการของเด็กจากรายงานของกรมอนามัย (2566) พบว่า เด็กปฐมวัยในประเทศไทยมีแนวโน้มประสบภาวะโภชนาการผิดปกติสูงขึ้น โดยเฉพาะภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนในกลุ่มอายุ 0–5 ปี พบสูงถึง ร้อยละ 9.13 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่รายงานว่าเด็กวัยเดียวกันทั่วโลกมีภาวะอ้วนโดยเฉลี่ยเพียง ร้อยละ 5.7 เท่านั้น ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุสำคัญมาจาก พฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ขาดการเคลื่อนไหวทางกาย เนื่องจากเด็กจำนวนมากใช้เวลาอยู่กับเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต มากกว่าการเล่นหรือทำกิจกรรมกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญเมื่อพิจารณาในมุมมองของทฤษฎีพัฒนาการ Piaget (1952, 45) มองว่า เด็กวัย 2–7 ปี อยู่ในช่วง Preoperational Stage ซึ่งเป็นระยะที่เด็กเรียนรู้จากการลงมือกระทำ (Learning by Doing) การเคลื่อนไหวร่างกายจึงมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโลกผ่านประสบการณ์ตรง ขณะที่ Erikson (1963, 247) ระบุว่า เด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงของพัฒนาการด้านอัตลักษณ์ ได้แก่ ระยะของ Autonomy vs. Shame and Doubt และ Initiative vs. Guilt ซึ่งการให้เด็กได้เคลื่อนไหวและเลือกทำกิจกรรมตามความสนใจเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจ ความภาคภูมิใจ และแรงจูงใจภายใน อย่างไรก็ตาม แม้พัฒนาการด้านร่างกายจะเป็นพื้นฐานสำคัญ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่า ได้รับความสนใจจากผู้เกี่ยวข้องน้อยกว่าพัฒนาการด้านอื่น เช่น ด้านสติปัญญาหรือภาษา ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและความสำคัญของพัฒนาการทางร่างกาย รวมถึงแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้ อย่างเป็นระบบหนึ่งในแนวทางสำคัญที่สามารถนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางร่างกายควบคู่กับด้านอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดการเรียนรู้แบบใช้กิจกรรมเป็นฐาน หรือ Activity-Based Learning (ABL) โดยแนวทางนี้เน้นการมีส่วนร่วมของเด็ก การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และการส่งเสริมพัฒนาการในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (สุพัศ เอกา, 2565; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากการศึกษาในพื้นที่โดยการปฏิบัติการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) วงรอบที่ 1 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2566 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน (2566) พบว่า แม้นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการทางร่างกายอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่ยังพบปัญหาในด้านการประสานงานของกล้ามเนื้อใหญ่และเล็ก ซึ่งนำไปสู่แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่เชื่อมโยงกับบริบทชุมชนท้องถิ่น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างมีระบบ สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย และสนับสนุนการเติบโตอย่างสมดุลในระยะยาว

วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ได้ดังนี้

ทิสนา แคมณี (2562, 236-237) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกันและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวมและสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จากที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ว่าหมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ หรือเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันเข้ามาไว้ด้วยกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สิริพัทธ์ เกษฎาภิโรจน์ (2564, 370-384) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Instruction) เป็นการสอนที่เชื่อมโยงความรู้ ความคิดรวบยอด หรือทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งสอดคล้องตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตาม ความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามสภาพจริงของสังคม การเรียนรู้แบบบูรณาการ

เป็นการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายเข้าด้วยกัน อย่างมี ความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุฑามณี อินทร์อุทิศ (2564, 45) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจากการสำรวจ ทดลอง และการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับผู้อื่น จนนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีความสุขและความเพลิดเพลินและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นแนวทางการสอนที่เน้น การเชื่อมโยงความรู้จากหลายวิชาเข้าด้วยกันผ่านกิจกรรมที่เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ วิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ฝึกคิดวิเคราะห์ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในชีวิตจริง

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เกิดขึ้นจากความคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1916; 1938; 1940 อ้างถึงใน ชัชวาลย์ เจริญบุญ, 2554, 37) ได้เห็นความจริง ว่าเด็กสนใจเฉพาะสิ่งจำเป็นและใช้ได้บ่อยในชีวิต เพราะเด็กไม่มีเวลาและกำลังพอที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ได้หมด จะต้องเลือกสนใจเฉพาะสิ่งจำเป็นที่จะสามารถใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ควรให้ความสนใจ ต่อกิจกรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจกิจกรรมพื้นฐานต่าง ๆ ของมนุษย์ในที่ใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิด ความต้องการที่จะเรียนรู้ขึ้นโดยธรรมชาติเล่น และมีความเชื่อว่า เราสามารถเชื่อมโยงมโนทัศน์วิชาต่าง ๆ ที่มีในหลักสูตรได้อย่างน้อย 2 วิชาขึ้นไป และด้วยวิธีการเชื่อมโยงจะส่งผลให้เด็กสามารถนำประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือเรื่องที่จะเรียนรู้ต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานศึกษาเป็นกระบวนการ ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ที่มีความหมายผ่านประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

อาร์โนลด์ กีเซล (Arnold Gesell, 1880–1961 อ้างถึงใน สิริมา ภิญญอนันตพงษ์, 2547, 52-55) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เริ่มก่อตั้งสถาบันพัฒนาการเด็ก (Institute of Child Development) ณ มหาวิทยาลัยเยล ระหว่างปี ค.ศ. 1930 - 1940 อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการ ของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรม ที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบ รองที่ต่อเติมเสริมพัฒนาการต่าง ๆ กีเซลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคน มาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติในวัยนั้น สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กอาร์โนลด์ กีเซล (Arnold Gesell) ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละระดับเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัดและประเมินออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่

1) พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) ครอบคลุมการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย และความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหว 2) พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive Behavior) ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและสายตา การสำรวจ ค้นหา การกระทำต่อวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน 3) พฤติกรรมทางการใช้ภาษา (Language Behavior) ครอบคลุมการใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน 4) พฤติกรรมส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Behavior) ครอบคลุมการฝึกปฏิบัติส่วนตัว ทฤษฎีการพัฒนาการของเด็กตามแนวคิดของ Gesell ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทางร่างกายและพฤติกรรมของเด็กเป็นลำดับขั้นอย่างชัดเจน โดยกล้ามเนื้อใหญ่จะพัฒนาก่อนกล้ามเนื้อเล็ก และการประสานงานระหว่างตาและมือถือเป็นพฤติกรรม adaptive ที่พัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะ (Gesell, 2010 อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553, 28–29)

สรุปได้ว่า การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่ออวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ก็เชลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติในวัยนั้น

วิธีการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 2 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวนทั้งหมด 75 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 1 อายุระหว่าง 3 – 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 30 นาที รวม 20 ชั่วโมง

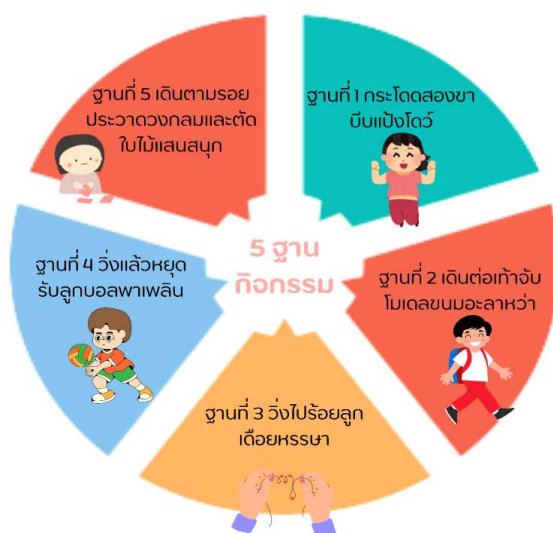
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (อายุ 3 – 4 ปี) แบบสถานการณ์ (Situational pre – test – Posttest) จำนวน 1 สถานการณ์ 5 สถานการณ์

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งลำดับขั้นตอนการสร้างคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา ระดับปฐมวัยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน ประจำปีการศึกษา 2567

3.2 ออกแบบและสร้างคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 สถานการณ์ 5 สถานการณ์ แสดงดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1: รูปภาพแสดงรูปแบบการจัดสถานการณ์และสื่อที่ใช้

ประกอบด้วย 1) สถานการณ์ 1 กระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง 2) สถานการณ์ 2 เดินบนทางรถไฟตามหาอะลาหว่าแสนอร่อย บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง 3) สถานการณ์ 3 วิ่งไปร้อยลูกเดือยหรรษา บูรณาการกับกิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ 4) สถานการณ์ 4 วิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง และ 5) สถานการณ์ 5 วาดวงกลมและตัดไม้แผ่นสนุก บูรณาการกับกิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ที่	วัน/เวลา	กิจกรรมเป็นฐาน	กิจกรรมการเรียนรู้
1	วันจันทร์ 09.00 – 09.30 น.	แบบประเมิน Pre - test	1.การประเมินความสามารถในการกระโดด สองขาบีบแบ่งโดว์ 2.ประเมินความสามารถในการเดินต่อเท้าจับ โมเดลขนมอะลาหว่า 3.ประเมินความสามารถในการวิ่งไปร้อยลูก เตี๋ยहरषा 4.ประเมินความสามารถในการวิ่งแล้วหยุดรับ ลูกบอลพาเพลิน 5.ประเมินความสามารถในการเดินตามรอย ประวาดวงกลมและตัดไปไม้แสนสนุก
2-9	จันทร์ – ศุกร์ 09.00 – 09.30 น.	ฐานที่ 1 กระโดดสองขาบีบแบ่งโดว์ บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง ฐานที่ 2 เดินต่อเท้าจับโมเดลขนมอะลา หว่า บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง ฐานที่ 3 วิ่งไปร้อยลูกเตี๋ยहरषा บูรณาการกับกิจกรรม กลางแจ้งและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ฐานที่ 4 วิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน บูรณาการกับกิจกรรมเคลื่อนไหวและ จังหวะและกิจกรรมกลางแจ้ง ฐานที่ 5 เดินตามแนวที่กำหนดวาด วงกลมและตัดไปไม้แสนสนุก บูรณา การกับกิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์	วันที่ 1 นับจังหวะประกอบการบอกตัวเลข ตัวเลข 1 – 10 วันที่ 2 ใช้เพลงรำไท้เข้าจังหวะ วันที่ 3 ใช้เพลงบรรเลงลาวดวงเดือน วันที่ 4 ใช้เพลงประกอบท่าทางกลองสะบัด ชัย วันที่ 5 ใช้เพลงประกอบท่าทางฟ้อนเงี้ยว ประทับ

ตารางที่ 1

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (ต่อ)

สัปดาห์ที่	วัน/เวลา	กิจกรรมเป็นฐาน	กิจกรรมการเรียนรู้
10	วันศุกร์ 09.00 – 09.30 น.	แบบประเมิน Posttest	1.การประเมินความสามารถในการกระโดด สองขาบีบแป้งโดว์ 2.ประเมินความสามารถในการเดินต่อเท้าจับ โมเดลขนมอะลาหว่า 3.ประเมินความสามารถในการวิ่งไปร้อยลูก เตี๋ยहरषा 4.ประเมินความสามารถในการวิ่งแล้วหยุดรับ ลูกบอลพาเพลิน 5.ประเมินความสามารถในการเดินตามแนวที่ กำหนด วาดวงกลมและตัดไปไม้แสนสนุก

3.3 นำคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ ตรวจสอบแก้ไขเบื้องต้นและปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.4 นำคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย กับวัตถุประสงค์งานวิจัย (IOC) เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในระดับ 1.00 ถือว่ามีความเหมาะสม โดยแบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (อายุ 3 - 4 ปี) แบบสถานการณ์ (Situational pretest - posttest) มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารตำราแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

2) สร้างแบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (อายุ 3 - 4 ปี) แบบสถานการณ์ (Situational pre - test - posttest) จำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ฐานที่ 1 กระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ 2) ฐานที่ 2 เดินบนทางรถไฟตามหาอะลาหว่าแสนอร่อย 3) ฐานที่ 3 วิ่งไปร้อยลูกเตี๋ยहरषा 4) ฐานที่ 4 วิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน และ 5) ฐานที่ 5 วาดวงกลมและตัดไปไม้แสนสนุก

3) นำแบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม

4) นำแบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญโดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้การประเมิน IOC อยู่ในระดับ 1.00 และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว คัดเลือกแบบประเมิน

5) นำแบบประเมินที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

6) จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้คู่มือจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ประเมินความสามารถพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (อายุ 3 – 4 ปี) แบบสถานการณ์ (Situational pre – test)

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้คู่มือจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง 30 นาที รวม 20 ชั่วโมง

4.3 เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ประเมินความสามารถในการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย (อายุ 3 – 4 ปี) แบบสถานการณ์ (Situational posttest) เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลหลังจากที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง (Pre Experimental Design) รูปแบบการวิจัย ใช้การทดสอบก่อนและหลังทดลอง (One Group Pre - test / Posttest Design) ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 การหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม โดยใช้หลักการ E_1/E_2 และใช้เกณฑ์มาตรฐาน

80/80

5.2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้ค่าร้อยละ (P) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย (Results)

1. ผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากการประเมินประสิทธิภาพคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินประสิทธิภาพคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

คะแนนระหว่างกิจกรรม			คะแนนหลังกิจกรรม			ประสิทธิภาพ E_1/E_2
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E_2	
60	53.80	89.67	60	53.97	89.94	89.67/89.94

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่ามีประสิทธิภาพที่ระดับ $E_1=89.67$ และ $E_2=89.94$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80 สรุปได้ว่าคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รายละเอียดตาม ตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Pre – test - Posttest)

ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ กิจกรรมเป็นฐาน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
คะแนนก่อนการจัดกิจกรรม (Pre-test)	30	45.90	6.43	6.75	.00*
คะแนนหลังการจัดกิจกรรม (Posttest)	30	53.97	4.16		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (Pre – test - Posttest) วิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า เด็กปฐมวัยที่เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 1 อายุระหว่าง 3 - 4 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 45.90 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.43 มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 53.97 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.16 และการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกายสูงขึ้นก่อนการจัดกิจกรรม คะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

1. ผลการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 89.67/89.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากคู่มือมีการออกแบบให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย จำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ฐานกระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ 2) ฐานเดินต่อเท้าจับโมเดลขนมอะไรก็ได้ 3) ฐานวิ่งไปร้อยลูกเต๋อยุทธยา 4) วิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน และ 5) เดินตามแนวที่กำหนดวาดวงกลมและตัดไม้แฉกสนุก ซึ่งคู่มือชุดนี้ส่งผลให้ครูปฐมวัยสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสพการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่เสริมพัฒนาการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภานันท์ ปันงาม และคณะ (2561, 151-160) กล่าวถึงการทำคู่มือจะต้องคำนึงว่า คู่มือที่สร้างขึ้นมานั้นมีความจำเป็นอย่างไร โดยคู่มือเป็นแหล่งของความรู้ของผู้ที่ศึกษาและที่สำคัญคู่มือจะเป็นตัวช่วยให้มีความเข้าใจมากขึ้น ในการพัฒนาคู่มือผู้เชี่ยวชาญจะมีส่วนช่วยเป็นอย่างมากในการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น แก้วไข การยกตัวอย่าง สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาคู่มือมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนร่างคู่มือ 2) การเตรียมข้อมูลในการพัฒนาคู่มือ และ 3) การทดสอบคู่มือ คู่มือที่ทำการพัฒนาจะได้ที่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้ทำการพัฒนาว่าได้มีการวางแผนสำรวจ ตรวจสอบ ความต้องการของผู้ที่ศึกษาคู่มือน้อยแค่ไหน มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจนหรือไม่ ถ้าทุกขั้นตอนเป็นไปด้วยความระมัดระวังคู่มือที่พัฒนาจะมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับผู้ใช ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรม ป้อมกระโทก (2565, 45-60) ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์ เด็กมีพัฒนาการร่างกายสูงกว่าก่อนการทดลอง มีพัฒนาการอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยหลังการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย มีพัฒนาการด้านร่างกายสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้คู่มือ เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบกระบวนการขั้นตอนการในการใช้คู่มือแบบประเมินพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ฐานกระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ 2) ฐานเดินต่อเท้าจับโมเดลขนมอะลาหว่า 3) ฐานวิ่งไปร้อยลูกเต๋อยุทธยา 4) ฐานวิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน และ 5) ฐานเดินตามแนวที่กำหนดวาดวงกลมและตัดใบไม้แสนสนุก จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ที่จัดให้มี 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้น Warm up ขั้น Stand up และขั้น Wrap up ประกอบกับผู้วิจัย สร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย อย่างมีความสุข เป็นขั้นตอน เหมาะสมกับวัย แสดงดังภาพที่ 2



ขั้น Warm up



ขั้น Stand up



ขั้น Warp up

ภาพที่ 2: บรรยากาศการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นฐาน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านร่างกายที่สูงขึ้น จากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ฐานกระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ 2) ฐานเดินต่อเท้าจับโมเดลขนมอะลาหว่า 3) ฐานวิ่งไปร้อยลูกเต๋อยุทธยา 4) ฐานวิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน และ 5) ฐานเดินตามแนวที่กำหนดวาดวงกลมและตัดใบไม้แสนสนุก มีบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร มีชุดสื่อที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย และเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับ Limbu (2012) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานว่าการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานนี้มีความสำคัญต่อผู้เรียนในด้านการอาศัยประสบการณ์ตรงทางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ Limbu ยังกล่าวต่อไปอีกว่า ผู้เรียนเกิดทักษะจากการทำกิจกรรมหลายประเด็น ได้แก่ ช่วยเพิ่มมุมมองความคิดสร้างสรรค์จากประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนช่วยให้ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างจากเดิม ทำให้นักเรียนให้ความสำคัญในการเรียน และเห็นคุณค่าของการลงมือปฏิบัติ ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนด้วยการแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการกลุ่ม ช่วยเพิ่มความสุขในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนในชั้นเรียนและผู้เรียนกับครูผู้สอน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ไม่แสดงออกทางวาจา สามารถแสดงออกทางความคิดผ่านกิจกรรม

จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบและสร้างบรรยากาศการจัดกิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 สถานการณ์ 5 ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ฐานกระโดดสองขาบีบแป้งโดว์ 2) ฐานเดินต่อเท้าจับโมเดลขนมอะลาหว่า 3) ฐานวิ่งไปร้อยลูกเต๋อยุทธยา 4) ฐานวิ่งแล้วหยุดรับลูกบอลพาเพลิน และ 5) ฐานเดินตามแนวที่กำหนดวาดวงกลมและตัดใบไม้แสนสนุก ทั้งนี้คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก จึงมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย

สรุป (Conclusion)

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ได้ดังนี้

1. การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ $E_1 = 89.67$ $E_2 = 89.94$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐานที่กำหนด 80/80
2. พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูสามารถนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวและพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยอย่างมีเป้าหมาย โดยควรออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับวัย เช่น เกมการเคลื่อนไหว การปีนป่าย การเล่นกลางแจ้ง หรือกิจกรรมที่ใช้ดนตรีและการเคลื่อนไหวประกอบ

1.2 ครูสามารถใช้รูปแบบกิจกรรมจากงานวิจัยนี้เป็นเครื่องมือช่วยในการสังเกตและประเมินพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กได้อย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยให้สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าได้อย่างทันที่

1.3 ควรมีการติดตามผลของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในระยะยาว เช่น การติดตามผลภายหลังจบกิจกรรมไปแล้วเป็นระยะเวลา 3 - 6 เดือน เพื่อวัดความยั่งยืนของผลต่อพัฒนาการทางร่างกาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยต่อยอดในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านอื่น ๆ เช่น อารมณ์ – จิตใจ สังคม สติปัญญา และความเป็นไทย

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการกับเด็กพิเศษ

2.3 ควรทำการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หรือสอดแทรกไปในกิจกรรมเกมการศึกษาตามหน่วยการเรียนรู้

2.4 งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะด้านพัฒนาการทางร่างกายของเด็กปฐมวัย ซึ่งแม้จะมีความสำคัญ แต่พัฒนาการของเด็กปฐมวัยยังประกอบด้วยด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญา และภาษาดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาแบบบูรณาการที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นร่วมด้วย เพื่อให้ครอบคลุมมิติของการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมอนามัย. (2566, 12 เมษายน). กรมอนามัยเผยเด็กไทยอ้วน เปิดอาหารชุดสุขภาพ เสริมออกกำลังกาย ป้องกัน. <https://multimedia.anamai.moph.go.th/news/news0633-2>
- จุฑามณี อินทร์อุทิศ. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. <http://irithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/1884>
- ชัชวาลย์ เจริญบุญ. (2554). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทีศนา แคมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรม ป้อมกระโทก. (2565). *การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2553). *จิตวิทยาพัฒนาการ: ทฤษฎีและแนวทางการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- สิริพัชร เจริญวโรจน์. (2564). *การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานกับกิจกรรมพหุปัญญา*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 370–384. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/251993>
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2547). *พัฒนาการเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- สุทัศน์ เอกา. (2565, 19 พฤศจิกายน). *การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน*. <http://www.krumontree.com/>
- สุกานันท์ ปันงาม, พูนสิน ประคำมินทร์, และ พัทธนันท์ ชมภูซ. (2561). *การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการร่วมมือ ความสามารถในการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 6(24), 115–160. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=52>
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน. (2566). *รายงานผลการดำเนินงาน PLC ปีการศึกษา 2566*. แม่ฮ่องสอน: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน.
- Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society* (2nd ed.). W. W. Norton & Company.
- Limbu, P. (2012, June). *Why do we need to use activity-based learning method?* <http://eprogressiveportfolio.blogspot.com/2012/06/>
- Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children* (M. Cook, Trans.). International Universities Press.